

บันทึกข้อความ

มก.ดกส.
เลขที่ 1467
วันที่ 21 เม.ย. 2557
เวลา 11.30 น.

ส่วนราชการ คณะทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมเกษตร โทร 2200-2203

ที่ ศธ 0513.40201/ ๐๖๐๙ วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. 2557

เรื่อง ขอรายงานผลการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานเครือข่ายการวิจัยข้าวเหนียว ณ สมาคม
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกวางตรี สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

เรียน คณบดีคณะทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมเกษตร

ตามกรอบความร่วมมือ (เพื่อพราง) ระหว่างสมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกวางตรี
สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ศูนย์วิจัยและขยายแนวพันธุ์พืชทำสะโน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกล เนื่องจาก นางสาวพัชชา เศรษฐากา
อาจารย์คณะทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมเกษตร และผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิทยาการเกษตร
และอาหารลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกลนครได้เดินทางไป
ราชการเพื่อศึกษาวิจัยภาคสนามในการสร้างองค์ความรู้ด้านการเกษตร (ข้าวเหนียว) ณ สาธารณรัฐสังคมนิยม
เวียดนาม พร้อมนี้ได้เดินทางไปติดตามความก้าวหน้าเครือข่ายการวิจัยด้านข้าวเหนียว ณ สมาคม
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกวางตรี ดังนั้นจึงขอรายงานการติดตามความก้าวหน้าดังกล่าวละเอียดที่แนบมา
และใคร่ขอความอนุเคราะห์แจ้งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนครต่อไป จัก
ขอบพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

พัชชา เศรษฐากา

(นางสาวพัชชา เศรษฐากา)

อาจารย์

เรียน รองอธิการบดี วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

.....
.....
.....

.....
.....
.....
(นางสาวอรอนงค์ ฐานพนันธุ์นิตกุล)

คณบดีคณะทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมเกษตร

บันทึกช่วยจำ

ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม 2557 – 8 เมษายน 2557

เรื่อง ความก้าวหน้าการดำเนินงานเครือข่ายการวิจัยข้าวเหนียว ณ สมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทาง
ตรี สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

อ้างถึง: กรอบความร่วมมือ (เพื่อพร่าง)ระหว่างสมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางตรี สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ศูนย์วิจัยและขยายแนวพันธุ์พืชทำสะโน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกลนคร

หน่วยงาน: ศูนย์ประสานงานวิทยาการเกษตรและอาหารลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกลนคร

ผู้ประสานงาน: นางสาวพัชชา เศรษฐภา อาจารย์คณะทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมเกษตร

ภูมิหลัง: สืบเนื่องจากการจัดประชุมจัดการประชุมวิชาการนานาชาติ เรื่อง Consultative Meeting on GMS Cooperative Research and Networking on Food Security, Food Safety and Nutritional Security (focusing on Glutinous Rice, Good Agricultural Practice and Food Quality Assurance) ในระหว่างวันที่ 4-5 ตุลาคม 2556 ณ มหาวิทยาลัยเกษตร วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างเครือข่ายการวิจัยด้านความมั่นคงทางอาหาร(ข้าวเหนียว) และความปลอดภัยทางอาหารของประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงนั้น จากการประชุม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ สมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางตรี สาธารณรัฐสังคมนิยม เวียดนาม ศูนย์วิจัยและขยายแนวพันธุ์พืชทำสะโน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกลนคร ได้มีมติร่วมในการพัฒนา โครงการวิจัยร่วมด้านข้าวเหนียว โดยให้แต่ละหน่วยงานสร้างกรอบวิจัยข้าวเหนียวที่มีความเชื่อมโยง ในการพัฒนาความมั่นคงด้านอาหารโดยเฉพาะข้าวเหนียวในประเทศลุ่มน้ำโขง ดังนั้นจึงได้มีการ ติดตามการดำเนินงานของสมาชิกในเครือข่ายในครั้งนี้

วัตถุประสงค์: การเดินทางในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ควบคู่กันโดยส่วนหนึ่งเป็นการศึกษาวิจัยภาคสนาม เพื่อสร้าง องค์ความรู้ด้านการเกษตรและอาหารของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และติดตามความก้าวหน้าการ ดำเนินงานของสมาชิกในเครือข่ายด้านข้าวเหนียว

รายละเอียด: ดังนั้นผู้ประสานงานจึงได้มีการติดตามการดำเนินงานหลังจากการประชุมเสร็จสิ้น โดยได้มีโอกาส เดินทางไปติดตามการดำเนินงาน ณ สมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางตรี สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

1. ได้เดินทางไปศึกษาเชิงพื้นที่ในภาคเหนือของเวียดนามซึ่งเป็นแหล่งผลิตและบริโภค ข้าวเหนียวที่สำคัญของเวียดนามได้แก่ จังหวัด Phu Tho, Son La, Ninh Binh, และ Thanh Hoa พบว่าเกษตรกรที่เพาะปลูกข้าวเหนียว และบริโภคข้าวเหนียวเป็นอาหารหลัก คือกลุ่มชนเผ่าพื้นเมือง และกลุ่มที่อาศัยในเขตที่สูงเชิงเขา เช่นชนเผ่าไทดำ ไทขาว เขมอม เป็นต้น ส่วนเกษตรกรทั่วไปก็มีการเพาะปลูกข้าวเหนียวเพื่อใช้ในครัวเรือนในช่วงเทศกาลที่สำคัญเช่น ปีใหม่ ตรุษจีน และงานเทศกาลประจำท้องถิ่น
2. ทางตอนเหนือของเวียดนามในเขตพื้นที่สูง ทิวทัศน์สวยงาม และทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ ประชากรชนเผ่ายังคงรักษาขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนเผ่าตนเองไว้ เช่น Ban Lak จังหวัด Son La เป็นหมู่บ้านชนเผ่าไทยที่บริโภคข้าวเหนียวเป็นอาหารหลัก ได้จัดทำเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมชนเผ่า มีที่พักแบบ Home Stay มีการแสดงวัฒนธรรมพื้นเมืองของชนเผ่า ซึ่งพื้นที่นี้สามารถพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวเกษตรโดยเน้นวัฒนธรรมการทำข้าวเหนียว และการบริโภคข้าวเหนียว ให้มีความโดดเด่นมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีแหล่งท่องเที่ยวนิเวศข้าวเหนียวที่สำคัญในจังหวัด Ninh Binh ที่เป็นแหล่งปลูกข้าวเหนียวที่มีแม่น้ำไหลผ่านท่ามกลางทิวเขาสองข้างฝั่งงาม
3. จากการเดินทางครั้งนี้สมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในและหน่วยงานด้านการเกษตรแต่ละจังหวัดมีความตระหนักในความสำคัญของข้าวเหนียวในเชิงวัฒนธรรมและความมั่นคงทางด้านอาหารมากขึ้นโดยมีความสนใจอยากจะมีมือในการพัฒนาข้าวเหนียวในพื้นที่เพื่อการบริโภคและการค้ามากขึ้น
4. จากการติดตามการดำเนินงาน ณ สมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกวางตรี สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ซึ่งทางสมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เรียนเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการเกษตรโดยเฉพาะข้าวเข้าร่วมให้ข้อเสนอทางการวิจัยมีประเด็นสำคัญดังนี้
  - 4.1 จังหวัดกวางตรีสนใจในการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวเหนียวพื้นเมืองคุณภาพดี และการพัฒนาพันธุ์ข้าวเหนียวที่ต้านทานโรคและให้ผลผลิตสูง
  - 4.2 สมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกวางตรี สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามให้ความสนใจอย่างมากในการวิจัยและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวนิเวศข้าวเหนียว ตามกรอบแนวคิดเรื่อง “ระเบียบข้าวเหนียว” ที่นำเสนอโดยทีมวิจัยของ มก.ฉกส. ร่วมกับนักวิจัยลาว เนื่องจากเป็นมุมมองใหม่ที่นอกจากจะสามารถรักษา

วัฒนธรรมการบริโภคข้าวเหนียวแล้ว ยังเป็นการสนับสนุนการผลิตข้าวเหนียว และสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรมากยิ่งขึ้น

4.3 สมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางตรี สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมี ความสนใจในการเป็นเจ้าภาพประชุมเครือข่ายข้าวเหนียวในอนาคต

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ:

1. การวิจัยด้านการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวเหนียวพื้นเมือง การพัฒนาข้าวเหนียวด้านทานโรคและให้ผลผลิตสูง เป็นโจทย์วิจัยที่สามารถพัฒนาไปพร้อมกันได้ทั้งสามประเทศ
2. การวิจัยและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยววนิเวศข้าวเหนียวให้สามารถเป็นเขตระเบียบเชิงเศรษฐกิจข้าวเหนียวที่สำคัญเป็นโจทย์วิจัยที่ได้รับความสนใจอย่างมากซึ่งสามารถพัฒนาร่วมกันได้ทั้งสามประเทศเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของข้าวเหนียวในเชิงวัฒนธรรม ประเพณี ความมั่นคงทางอาหารในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และที่สำคัญจะช่วยความมั่นคงให้กับเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างยั่งยืน
3. ในช่วงเดือนตุลาคม 2557 จะมีการจัดงานประชุมวิชาการข้าวนานาชาติขึ้น ณ กรุงเทพมหานคร จึงเป็นโอกาสอันดีในการเชิญนักวิจัยกลุ่มย่อยจากสมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางตรี สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ศูนย์วิจัยและขยายแนวพันธุ์พืชทำสะโน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสกลนคร เข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ เพื่อให้ทั้งนักวิจัยได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ด้านการวิจัย ได้แนวคิดเพื่อการพัฒนาโจทย์วิจัย และมีโอกาสหารือโจทย์วิจัยร่วมระหว่างสามหน่วยงาน